

Zdravíme pana
L. JEDLIČKU,
New York

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ÚTERY, 24. DUBNA 1990 - Čís. 30

TUESDAY, APRIL 24, 1990

Papež Jan Pavel II. navštívil Československo

PRAHA - Československo

V sobotu 21. dubna přijal na dvoudenní návštěvu Československa papež Jan Pavel II., který ještě na letišti vykonal přehlídku čestné stráže v doprovodu presidenta Václava Havla. Jak je papežovým zvykem, po vystoupení z letadla políbil zemi. V krátké řeči Svatý Otec uvedl, že komunismus se prokázal být tragickou utopií, protože popřel duchovní potřeby člověka, a že to bylo násilné aplikování materialistické ideologie, které parazitovalo národy východní Evropy. President Havel označil papežův příjezd za zázrak, že do země zničení ideologií nenávisti přichází posel lásky a že žijící symbol civilizace přichází do země zničené vládou necivilizovaných lidí. Na plni mši svaté na Letné mělo být podle odhadu přítomno přes půl milionu věřících. Na cestě z letiště do středu Prahy byl papež nadšeně a srdečně pozdravován statisíci věřícími.

Po zvýšených ekonomických sankcích Sovětského svazu proti Lítvě - zastavením dodávek plynu - obyvatelé Vílniusu vyšli do ulic s nápisy: "Lítva je země hrdinů, Lítva musí být svobodná!"

Gorbačovovo hospodářství po pěti letech silně pokulhává

Místo děje: Velká válcovna trub v Moskvě.

Osoby a obsazení: Dělníci, zaměstnanci válcovny.

Před sebou vidíme velkou tovární halu s hromadami trub nepříliš ladně spořádaných, dřevěné obaly a kartony se válejí halabala kolem. Dělníci odebírají z hromady trouby, něco na nich chvíli kutí, načež je odhodí na hromadu jinou, chaoticky neuspořádanou jako ta předešlá.

ooo

Kuřácké přestávky v podniku připadají na desátou a další na jedenáctou hodinu dopoledne. V 11.25 hod. se práce zpomaluje, v důsledku očekávání polední přestávky. Většina dělníků jí v šatně a poflakuje se semotamo tak dlouho, pokud se neobjeví parták a nespustí pandurskou. Někteří se jmou s ním argumentovat, a když už to dál protahovat nelze, šinou si to zpátky na pracoviště.

Krátce po druhé hodině dělníci pošlou pro vodku a jakmile se dostane na každého, výroba se zpomaluje, až ustane nadobro. Někteří se začnou pohybovat nejistým krokem v uličkách mezi stroji, zatím co jiní se chytrácky zakotví tak, že se opaskem upevní na své pracovní stoličce.

Ve čtyři hodiny padla a pracující personál se hbitě dá do balení vrtáků, hřebíků, tužek, poznámkových bloků, cokoli se jim zardá vzít si s sebou domů. Málokterý z nich to považuje za něco nečestného;

Pokračování na str. 3

První politický boj v československém vedení

S. F. -rfe/m.

V posledních týdnech sa západní odborníci snažia analyzovať signály, prichádzajúce z Československa, ktoré svedčia o diferenciách československých odborníkov o tom ako postupovať v riešení početných hospodárskych problémov. Najnovšie o tom referuje dopisovateľ známych britských novin Financial

Times, ktoré sa zapodievaajú ekonomikou. John Lloyd hlási z Prahy, že v československom vedení nastal ostrý politický boj ohľadom povahy hospodárskej reformy. Je to evidentné aj z oneskorenia dôležitých zákonodárnych opatrení v tomto smere a podľa Lloyda je jasné, že československá vláda sa nebude orientovať

Pokračování na str. 5

Zelená kocovina

-rfe-

Euforie z naší "sametové" se zákonitě pomalu vytrácí. Nadchází realita, o níž ovšem mají pochybné představy. I díky tomu, že téměř nikdo nerozumí řeči peněz - oné matematice hospodářství - poslouchá od ekonomů pouze ty "nadějeplné" sekvence. A již se množí představy o zvyšování platů, o tom, jakým

bude tržní systém kouzelným proutkem.

Nastane opak. Realita dopadne tvrdě a kocovně, kterou vyvolá, se budou muset reformy statečně bránit.

Podobně, ne-li bojestněji, dopadne zelená euforie. Problémy jsou typu bludných kruhů a vyhánění čerta d'áblem. Peníze nebu-

Pokračování na str. 4

Zprávy ZE SVĚTA

* * *

Československý parlament opět schválil pozměněný název Československé republiky. Česká a slovenská republika mají v něm mít stejnou váhu. Československo se tedy dnes oficiálně nazývá Česká a slovenská federativní republika (ČFSR). Změna názvu byla odhlasována teprve v druhém kole hlasování. Změna názvu také vstupuje v platnost okamžitě.

VATIKAN -

Vatikan obnovil s Československem diplomatické styky. Československo je další z řady zemí komunistického bloku, kde katolická církev byla těžce pronásledována, jež projevilo zájem o uznání Vatikánem a to ještě před návštěvou papeže Jana Pavla II.

VILNO - Litva

Moskva pokračuje v zesilování ekonomické blokády Litevské republiky. Po zastavení dodávek surového oleje byly sníženy dávky přírodního plynu o 80 procent a Kreml vydal příkazy o zastavení některých dodávek potravin počínaje pátkem 20. dubna. Situace je taková, že již počátkem tohoto týdne bude zastavena práce v řadě litevských továren a podniků pro nedostatek energetických zdrojů. Náměs-

tek ministerské předsedkyně Romuldasy Ozolas prohlásil při schůzce s novináři po setkání se s více než 100 ředitelů průmyslových závodů, že existuje příkaz zastavit dovoz všeho zboží do Litvy, ale že Moskva oficiálně o uvalení embarga nepodává informace. Všechny rozkazy jsou předávány pouze telefonem, aby nebyl po ruce žádný písemný doklad. Ozolas zdůraznil, že bez okamžité pomoci západních států tato sovětská absolutně totální blokáda bude mít svůj účinek na zápas Litvy o svoji nezávislost. Litevský prezident Lytautas Landsbergis zase řekl, že ekonomicky uzavřená Litva bude zajímavým obrazem pro tak zvaný svobodný a demokratický svět. Nálada obyvatel je ale prozatím výborná a nezdá se, že by občané chtěli ustoupit moskevskému požadavku a vzdát se již vyhlášené nezávislosti, i když vláda je ochotna učinit jiné kompromisy. Sověští parašutisté se pak v pátek 20. dubna zmocnili vydavatelských a tiskařských závodů ve Vilně. Došlo ke střetnutí s dobrovolnou občanskou stráží, která měla budovy hlídat. Bylo zraněno 14 osob, včetně člena parlamentu Zygmasa Vaisvila. Mluvčí Bílého domu Marlin Fitzwater oznámil, že Bushova vláda se bude v příštích několika dnech radit se svými spojenci o situaci v Litvě a také s kongresními vůdci a pak ohlásí, jaký směr v této záležitosti zaujmou Spojené státy.

Po 1,182 dnech odloučení Robert Polhill a jeho žena Feryal se znovu uviděli v neděli v domě amerického velvyslance v Damašku.

LONDYN - Anglie

Francie spolu se západním Německem vyzvala další spřátelené státy z Evropského společenství, aby započaly ještě tento rok pracovat na vytvoření opravdové Evropské unie, včetně vytvoření společné zahraniční a obranné politiky. Francouzský prezident Francois Mitterrand a západoněmecký kancléř Helmut Kohl vyslovili ve společném prohlášení přání, aby unie byla vytvořena již na konci roku 1992. Mitterrand se také setkal na Floridě s prezidentem Bushem a na schůzce navrhl, aby došlo k vrcholné schůzce všech 16 členských zemí Severoatlantické-

ho obranného paktu NATO před koncem tohoto roku. President Bush s tím souhlasil. Francouzsko-německý návrh byl obsažen v dopisu irskému ministerskému předsedovi Charles Haugheyovi. V Irsku se bude konat 28. dubna zasedání Evropského společenství. Očekává se, že na této schůzce delegáti vysloví souhlas s automatickým přijetím východního Německa do Evropského společenství v den, kdy dojde ke sjednocení obou německých států. Dalším východoevropským zemím bude nabídnuto mimořádné členství jako příprava na členství řádné.

Leopoldovská věznice na Slovensku byla vzbouřenými trestanci vypálena

Donedávna byla postrachem politických vězňů, kteří si tam odpykávali dlouholeté tresty tuhého žaláře vedle skutečných zločinců, jichž tam po amnestii zbylo kolem 1.000. 23. prosince 1989 tam vypukly nepokoje, které pokračovaly až do 23. února, kdy se jedna skupina zabarikádovala a dožadovala okamžitého propuštění z "nápravně výchovného ústavu", jak se tam věznice označují. Do poloviny března byla již celá zachváčena nebezpečnou vzpourou. Personál věznice vytlačili a zmocnili se zásob potravin na několik týdnů a nějakých léků a alkoholu. Jakého druhu a pro jaký účel nebylo ve zprávě novin uvedeno. Kromě toho tam bylo také několik sudů benzínu, nafty a jiných hořlavín. Nejbojovnější vězňové tyranizovali mírnější vězňové, a ti také na sebe pamatovali celými kýtami vepřového masa a pomeranči a kolem 700 vězňů mělo hlad. V této situaci nezbylo již než použití k potlačení vzpoury ozbrojených sil: 350 příslušníků Sboru nápravné výchovy, 68 příslušníků tak zvaného rychlého nasazení, 153 výsadkářů

(parašutistů) Čs. armády, 80 psů (s policejními psy), 350 příslušníků "vojsk ministerstva vnitra", 1000 vojáků hlídajících hranice a 100 odborníků z Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti, 6 obrněných transportérů a nad věznicí se střídalo několik helikoptér. Likvidace vzpoury trvala od půl 10 hod. dopol. do půl 6 hod. odpo. Mezitím požár zachvacoval jednu budovu za druhou, takže věznice je nadále nepoužitelná. Celková škoda se odhaduje na desítky miliónů korun. Podle zprávy dodané novinám bylo 1006 vězňů spoutáno a dopraveno do jiných věznic. Z těch 29 prý utrpělo různá zranění a pouze na hlavě hlavě a náboje jichž bylo ve střelbě použito byly nabitě pouze broky a střelba proti vzbouřencům byla dovolena pouze do dolní poloviny těla. Teprve ze zprávy v novinách se veřejnost dověděla o existenci "vojsk ministerstva vnitra", která zřejmě přežila sametovou revoluci. Jejich vrchním velitelem je patrně ministr vnitra. Původně to museli být pouze pečlivě prověřeni příslušníci KSČ... J. Hrubec

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 **The Denní Hlasatel**
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):

		KANÁDA: in U.S. dollars	
		DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAY ONLY (nedělní pouze)
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)	3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00

OVERSEAS: in U.S. dollars

3 months 32.00	18.00
6 months 60.00	30.00
12 months 115.00	58.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00 dolar.

GDANSK - Polsko

Ve čtvrtek 19. dubna byl zahájen šestidenní sjezd polských nezávislých odborů Solidarność, v pořadí druhý. Zasedání zahájil úvodním projevem ministerský předseda Tadeusz Mazowiecki, který vzdal úctu mužům i ženám z tohoto odborového hnutí, které změnilo historii porážkou komunismu v Polsku. Vyzval odboráře, aby v pevném, společném postoji vedli zemi do nové éry. Mazowiecki byl dříve redaktorem odborářských novin Solidarity a členem vnitřního kruhu poradců, kteří vedli Solidaritu až k dnešnímu postavení. Na sjezdu je 488 delegátů, které ministerský předseda upozornil, že členové odborů musí mít trpělivost s ekonomickou situací, v níž se země nachází, a že by měli připravit rezoluce zabývající se prioritami v sociální politice, jež by pomohly zemi projít stávajícími změnami. Ačkoliv inflace klesla od ledna ze 78,6 procent na 4,7 procent, za poslední tři měsíce bylo propuštěno ze zaměstnání skoro 270.000 osob. Zahájení sjezdu byl přítomen mimo celé řady pozvaných hostů také předseda amerických odborů AFL-CIO Lane Kirkland. V pátek 20. dubna byl převážnou většinou hlasů schválena zpráva o desetileté činnosti odborů, kterou podal vůdce Solidarity Lech Walesa. V sobotu 21. dubna byl Walesa znovu zvolen předsedou Solidarity. Ve volbách obdržel 77 procent hlasů všech delegátů, i když byl v prvních dvou dnech kritizován za věnování více času politice než odborářským záležitostem. Walesa po svém zvolení pak prohlásil na tiskové konferenci, že bude sloužit Polsku všude tam, kde ho lidé budou chtít, a že když je nyní hlavou odborů, že bude sloužit odborům. Walesa ovšem několikrát již naznačil, že by se rád stal polským prezidentem, i když jednou takové své prohlášení odvolal.

BEJRÚT - Libanon

Muslimský klerik sekty šíitů Hussain Musawi, který má mít vliv na únosce držící jako rukojmí tři Američany, ohlásil koncem minulého týdne, že určitě bude propuštěn na svobodu jeden Američan navzdory průtahům způsobeným prý "drzým a kovojským" chováním Spojených států. Iránské noviny Teheran Times vyslovily v článku netrpělivost s oddálením propuštění jednoho amerického rukojmího a vyslovily naději, že osvobození jednoho uneseného by mohlo být předejrou k propuštění dalšího rukojmího drženého jinou skupinou.

MANAGUA - Nikaragua

Ve čtvrtek 19. dubna podepsali zástupci nikaragujských protivládních bojovníků - contras, sandinistické armády a nově zvolené presidentky Violety Chamorové tři úmluvy týkající se uzavření plného příměří a trvalého odzbrojení contras. Contras v jedné dohodě přislíbili, že započnou s odzbrojováním 25. dubna, v den, kdy se ujme moci nová vláda. Dohody podepsal také hlavní představitel nikaragujské katolické církve kardinál Miguel Obando Y Bravo, který souhlasil s tím, že bude dohlížet na dodržování těchto dohod společně s pozorovateli Spojených národů a Organizace amerických států. Odzbrojení contras má být skončeno do 10. června a je podle vyjádření jednoho z jejich velitelů Oscara Sobalvarra bezpodmínečné. Další člen delegace contras ale naznačil, že odzbrojování může stále ještě záviset na změnách v sandinistické armádě. V neděli 22. dubna započali přijíždět do Nikaraguy první vojáci mírové armády Spojených národů v počtu kolem 600 mužů. Jejich úkolem bude ověřování dodržování příměří.

BERLIN - Východní Německo

Ministerský předseda Lothar de Maiziere v projevu k parlamentu vyslovil naději, aby brzo byly přijaty zákony dovolující soukromé podnikání a napomáhající k sjednocení měny obou německých států. Rekl, že doufá, že malé a střední soukromé podniky vytvoří půl milionu nových pracovních příležitostí ještě tento rok. Dále apeloval na Sovětský svaz, aby nepovažoval tažení za sjednocení Německa za ohrožující. Postavil se také za radikální snížení německých branných sil a prohlásil, že Německo musí uznat poválečné hranice s Polskem. Začátkem května budou zástupci obou německých států mít rozhovory se zástupci čtyř velmocí - Sovětského svazu, Británie, Francie a Spojených států, které se budou týkat příprav pro sjednocení Německa. Západoněmecký ministr zahraničí Hans-Dietrich Genscher již jednal v tomto směru se svým východoněmeckým kolegou Markusem Meckelem. Východoněmecký ministr národního hospodářství Gerhard Pohl oznámil, že koncem května bude přijat zákon poskytující lidu volnost zříditi si vlastní obchod a dále nový bankovní zákon, který připraví cestu pro zřízení prvních soukromých bank.

JEDNA DENNĚ

„Manželku jsem přistihl v choulostlivé situaci s A.D. Poukázal jsem slušně na to, že má svou manželku doma. Když mi vysvětlil, že je jeho žena toho času v lázních, vzal jsem to na vědomí.“

Gorbačovovo hospodářství
po pěti letech silně pokulhává . . .

patří-li fabrika všem, pak všechno v ní je vlastnictvím každého (u nás 'Kdo nekrade, okrádá rodinu'. Překl.)

Čele takovému šlendriánství ve valné většině státních podniků, Gorbačov doufá, že zkomirájícímu hospodářství pomůže tím, že dá 'zelenou' soukromému podnikání v malém měřítku. A tak vyrostlo v sousedství řížské železniční stanice v Moskvě nové nákupní středisko, sestávající výlučně jen ze soukromých podniků a družstev, předtím něco zcela nevídaného. Prodejní stánky dělají dobré obchody se střížním zbožím, dámskými šaty a šátky, sportovními tričky atp., zbožím, jež nelze dostat leckdy v nejednom státním obchodě.

Družstva jsou nejmarkantnější změnou v úpadkovém sovětském hospodářství. Jsou mezi nimi restaurace, garáže, krejčovské a stavební podniky. Je podle odhadu 133.000 takových a podobných podniků, zaměstnávajících dva milióny lidí. Mnohé z nich konají služby dříve poskytované výhradně jen 'pod rukou', coby 'melouchy' (zde 'moonlighting'), za 'všimné' atd.

Družstvo Technika mělo v pracovní náplni především sběr starého železa v městech a na venkově, fosfátů a jiných nepotřebných surových materiálů. Sesbírané materiály vyvezli družstevníci do zahraničí, na západ, výměnou za moderní elektronické přístroje, které pak odprodali státním podnikům za cenu rovnající se polovině státní.

Za pouhé tři měsíce družstvo vydělalo 23 miliónů rublů, načež moskevské Novosti přezdíly jeho zakladatele Artyoma Tarasova na 'čestného sovětského milionáře' (s torontským 'Honest Edem' podobnost čistě náhodná. Překl.). Tarasov si umanol naplánovat vývoj a výrobu zboží, vlastních vynálezů družstva, m. j. ultralehkého stavebního materiálu a vysoce technického šicího stroje. Což se nemělo stát, neboť úspěch Techniky a jiných družstev (kooperativ) byl příčinou četných protestů veřejnosti a Nejvyšší sověť vydal dodatek zákona, podle něhož "družstvo změni praktiku nebo...".

Přínos družstev činí něco-kolem pouhých dvou procent celonárodního příjmu. Mají-li Sověti dostat své hospodářství z nejhorsího, nezbude jim nic jiného, než učinit ráznější kroky v odstátnění průmyslu a přimět 'pracující' pracovat tak, aby byli hodni své mzdy. Leč všechno to je natolik ve štíru s komunistickým desaterem, že dokonce i ty sebemenší pokusy se soukromými podniky se ukáží být ultrakonzervativními. A finanční úspěch kooperativy jako Technika budí všeobecnou závist mezi lidmi, jimž bylo po celých sedmdesát let vtoukáno do hlavy, že zisk a kapitál jsou d'áblův výmysl. Popravdě řečeno, závist se stala jedním z principů sociální organizace Sovětského svazu.

Po Moskvě koluje vtip o Francouzovi, Angličanovi, Italovi a Rusovi, jimž bylo zeshora přislíbeno, že každému z nich bude splněno jedno přání. Francouz si přál být největším milovníkem, Angličan nejlepším jezdcem, Ital druhým Carusem a Rusák - aby sousedovi zdechla kráva.

Gorbačovovy hospodářské změny jsou polovičatá opatření, jež nemohou, ani v nejmenším, ohrozit systém státní kontroly. Dosavadní výsledky v ekonomii věru nezaslouží lepší známky než 'sotva dostatečnou'.

Práva? Jaká práva?

Téměř od samého začátku, kdy se ujal moci, mluvil Gorbačov o potřebě státu založeného na zákoně. Vzdor tomu učinil režim pramálo, aby zaručil právo jednotlivci. Práva existují pouze na papíře a není mechanismu, který by je uvedl do praxe.

Vloni na podzim, v době, kdy se Gorbačov chystal k setkání s prezidentem Bushem na Maltě, Sergej Kuzněcov byl odsouzen k tříletému pracovnímu taboru. Jeho zločin spočíval v psaní článků, v nichž kritizoval KGB ve Sverdlovsku. Edward Kricky byl uvězněn v roce 1980 za to, že nosil nápis s výzvou po neodvislých pracovních odborech, podruhé za to, že se vzpíral představeným tábora. Ukrajinec ze západní části země si trest odpykal ve věznicí ve městě Gorisi v Arménii.

Propuštěním tisíců politických vězňů vzbudili Sověti dojem, že jejich svaz je založen na právu. Nicméně, držením jistého počtu obětí za mřížemi věznic, projevují arbitrární moc státu. Sověti dávají přednost udělování milosti před ustavením zákonných záruk. Milost naznačuje, že svoboda je spíš dar než právo a že každý sovětský občan je majetkem státu.

Jen ústavou zaručená práva, chráněná neodvislými soudy, mohou zajistit vládu zákona. A tak, vzdor všemu jeho řečnění na toto téma, uspěl Gorbačov v přezkoušení neomezené státní moci na 'nedostatečnou'.

David Satter (Reader's Digest) v SSSR na průzkumu v únoru 1990. - Přel. R. Hanzlík

dou v centru ani v podnicích.

Tzv. vnitřní zadlužení je stav opotřebenosti, vyčerpání a zanedbání hmotných fondů (domů, ulic, továren, inženýrských sítí, dopravy, infrastruktury, technologií, strojů) ve srovnání s hypotetickým normálním vývojem - tj. k úrovni středně vyspělých zemí (Rakouska, Itálie a pod.). Hodnota tohoto chybějícího potenciálu je propočítávána na 2-3 biliony korun. K tomu můžeme směle připočítat dalších půl bilionu Kčs dluhu životnímu prostředí.

Nebudu unavovat dalšími analýzami ekonomickými ani věcnými. Jádrem problému je v tom, že "země je chudá, protože je chudá"; Jan Tinbergen to sice vymyslel pro rozvojové země, ale principiální východisko je totéž - nedostatek kapitálu. Ani za předpokladu masivních injekcí a přílivu kapitálu z vyspělých zemí a zároveň "zázračného" zdvojnásobení tzv. efektivnosti investic, tj. toho, co investice přináší, nemůžeme do r. 2000 úroveň středně vyspělých zemí "dohnat."

V těchto úvahách je neznámou proměnnou dualita preference investic versus preference spotřeby. Podaří-li se do rozsáhlé privatizace odčerpát spotřebu, dojde k "radostnému utahování opasků" - lidé omezí svou spotřebu a podpoří rozvojovou aktivitu. Přiznejme si ale reálně, kolik můžeme ještě ubrat: po desetileté stagnaci totiž loni reálné mzdy dokonce o 2,5 procenta poklesly!

V otázkách životního prostředí bude problém ještě těžší. Proč? Člověk se uskrovní, má-li reálnou naději, že se mu to v budoucnu vrátí se ziskem. Budou se však lidé ochotni uskrovnovat kvůli hypotetickému, nepolapitelnému a zpočátku nepozorovatelnému zlepšení životního prostředí? A tak otázka stojí: Kolik jsou lidé schopni oželeť (zaplatit) ze svých potřeb a příjmů na účely zlepšování životního prostředí? Zákonitost tržní ekonomiky jsou neúprosné a centrum si v dohledné době poradit nemůže, protože má málo a podniky na tom budou ještě hůře, ty čeká Záhořovo lože i bez ekologie.

Zákonné normy mohou vyvinout žádoucí tlak na podniky, ale spustit je "šokem", tak bychom druhý den nejen nesvítili a netopili, ale neměli bychom k snídani ani tu housku k vodě z potoka. Naše vlastní demonstrace se z protestu proti neschopné mafii stávají vyjádřením ochoty přinášet neplacenou práci a oběti. Jinak bychom demonstrovali jen svou vlastní hloupost.

Prostor pro zelené aktivity všech typů tedy právě v osvětové, iniciativní a přesvědčovací činnosti; možnosti jsou neomezené, práce bezedná a vlastně nezavídnutelná - cíl však velký, záslužný i vznešený.

Marie Holková

Tisíc tomu let

Pokračování z min. čtvrtka

Ilustroval Z. Burian

Česta nyní zpozoroval ke svému úleku, že kamarádovy oči jsou vytřeštěny do prázdna a jeho tvář že je zsinalá. Byl mrtev. Kovářova pěst asi dopadla na spánek.

Česta vyskočil. Rozběhl se nazpět do hradní síně, vběhl do dveří a vykřikl: » Kovář Střezislav zabil vojína knížete Boleslava! «

Jeho hlas přehlušil hovor ostatních, takže okamžitě nastalo hluboké ticho. Boleslav prudce povstal, jeho čelo zrudlo hněvem. Přísným hlasem rozkázal:

» Přistup bližší a pověz, kde se to stalo? «

Také kníže Václav překvapeně se díval na Čestu, který zatím pokrytecky naladil svou tvář do smutku a vyprávěl: » Vyšli jsme před chvílí s kamarádem ven. Pili jsme víc než záhodno, proto jsme chtěli ochladit, svoje hlavy nočním vzduchem. V úkrytu na nás číhal kovář. Přepadl nás, mého druha uderil do hlavy, až padl, pak utekl. Marně jsem jej chtěl dohonit, zmizel ve tmě. «

Václav se zachmuřil: » Tvá slova jsou víře nepodobná. Znáš přece Střezislava jako pokojného člověka. «

Avšak Boleslav přerušil bratrovu řeč: » Doufám, že spravedlivě zakročíš, aby vinník byl potrestán. «

Václav jej uklidnil: » Buď bez starosti. Jste všichni mými hosty a tudíž se nesmí nikomu stát křivda. Hned zítra svolám soud, tam se kovář zodpoví ze svého činu. Tebe však Često, žádám, abys vše dosvědčil. «

Na tváři Čestově se mihl potměšilý úsměv. Ano, bude svědčit a tak se přece kovář pomstí! Uklonil se hluboce oběma knížatům a vmísil se mezi ostatní družinu, ve které byla rozčilenými hlasy přetřásána tato událost.

Když se všichni odebrali ke spánku, sešel se Ptáček s Podivenem v jejich světničce. Byl ohromen tím, co slyšel. Dlouze o tom oba hovořili a byli přesvědčeni, že je kovář nevinen. Kéž je mu zítra Bůh milostiv!

Soud nad Střezislavem

Na nádvoří pražského hradu zavládl druhého dne nebyvalý ruch. Davy lidu proudily k pahrbku, na kterém byl od nepaměti kamenný knížecí stolec.

Tam již v polokruhu stojí četa knížecích vojnů a za nimi se tlačí zástup mužů, žen i dětí. Všichni vzrušeně hovoří o nastávající chvíli, ve které se má konati soud nad kovářem Střezislavem. Lidu přibývá a hluk roste. Chvillemi se ozve i dětský pláč, to když maminka pleskne přesprášeného košiláčka po nahém tilku.

Nebe je zachmuřeno. Šedivé, těžké mraky plují oblohou a lidé k nim starostlivě vzhlížejí. Jen aby nepřišla bouře!

Zahlaholily fanfáry. Vlna vzrušení přeběhla davem, pak se šum ztišil. Blížil se kníže se svou družinou.

Vojáci se rozestoupili a jejich středem přichází vévoda české země. Na hlavě se mu stkví knížecí čelenka, s ramenou splývá zlatými nitkami prošíváný plášť. Jeho pravá ruka spočívá na jílcí meče, visícího po boku na stříbrném páse. Vážně kráčí ke stolci, následován dvanácti šedovlasými starci. Jsou to župané, dvořané, zastávající různé úřady na hradě. Za nimi následuje zbytek knížecí družiny.

Kníže Václav usedl na kamenný stolec, aby pod širým nebem soudil vinu svého poddaného.

Však ještě nezačal! - Znovu zahlaholily fanfáry, tentokrát ohlašující příchod hostů. Boleslav se svým průvodem má také být přítomen výkonu spravedlnosti. Již přichází hrdý a krásný, jeho roucho si nádherou nikterak nezadá s knížecím šatem Václavovým. Boleslav usedá po bok svého bratra a soud je zahájen.

S jedné strany je přiveden kovář, obklopený zbrojnoši, s druhé přistupuje Česta, volně, sám, jako svědek. Kovář se dívá zpřímá a pevně do tváře mladíkovy, ten však uhýbá pohledem a odvrací se stranou.

Za úplného ticha promlouvá vážně český kníže: » Lide můj! Zasedl jsem dnes na stolec svých otců, abych spravedlivě soudil skutek svého poddaného. Včera byl zabit zbrojnoš knížecí družiny pšovanské, z činu je nařčen kovář Střezislav. Je to zajisté těžké obvinění,

neboť zabítý byl právě hostem v našem hradě. Jako křesťané známe slova Pána našeho: „Pocestným jsem byl a přijali jste mne,“ podle těchto Kristových slov hostům vždy prokazujeme úctu a pohostinnost. Doposud žádnému přichozímu na mém hradě nebylo ublíženo, proto tím více byli jsme zarmouceni včerejší událostí. Necht' je křivda napravena! Dříve však, nežli vinníka odsoudíme, vyslechneme jej i svědka. «

Kolem zazněla slova souhlasu. Kníže pozvedl ruku, aby utišil přítomné, a obrátil se ke kováři:

» Střezislave, pro spásu své duše mluv pravdu a nic nezatajuj! Zabil jsi zbrojnoše pšovanského knížetství? «

Všichni s napětím očekávali odpověď. Kovář pevně a vážně pronesl: » Jako dobrý křesťan jsem vždy žil v míru se všemi a jako dobrý křesťan přeji si jednou zemřít. Nuže, na spásu své duše přísahám, že jsem neměl nic zlého v úmyslu, když jsem včera v noci opouštěl hradní síň. «

Tu přerušil kníže Boleslav jeho řeč: » Tvá slova se chytře vyhýbají přímé odpovědi, kováři. Jen řekni, zabils či nikoli, na úmysly se tě nikdo netáže. «

Střezislav zaražen přikročí tohoto hlasu okamžik mlčel, pak řekl pravdivě: » Zabil-li jsem, nevím. Vím jen, že jsem se bránil, jsa sám napaden. Šel jsem pokojně svou cestou z hradu k domovu. Noc byla tmavá. Tu jsem uslyšel někoho za sebou utíkat. Zastavit jsem se. Dva muži mě napadli. Jednomu z nich jsem vyrazil z ruky meč a rozlámal. Tu druhý se na mne vrhl a volal, bych s ním změřil sílu svých paží. Udeřil jsem, když jsem byl sám dříve udeřen. Když protivník padl na zem, domníval jsem se, že bude nejlépe klidně pokračovat v cestě. Šel jsem tedy domů a víc nevím. «

» Nuže, Često, nyní ty nám pověz, co o té věci víš! « vyzval svědka kníže Václav.

Ten vykročil kupředu, ze široka se postavil a nedívaje se na kováře, hlučným hlasem spustil:

» Již při stole v hodovní síni se choval kovář ke mně nevráživě. Nedbal jsem toho. Když odešel, domníval jsem se, že je na cestě k domovu, a na jeho nepřátelské chování jsem více nemyslel. Přítel mne vyzval, bych s ním vyšel ven. Sotva jsme na čerstvém vzduchu učinili několik kroků, vyskočil odněkud kovář a vrhl se na mého přítele, domnívaje se asi ve tmě, že jsem to já. Chtěl jsem ho bránit. Zatím co kamarád padl na zem, sražen kovářovou pěstí, tasil jsem meč. Avšak kovář mi jej obratně vyrval a zlomil. Tak mě zbavil možnosti bránit se zbraní. Nežli jsem se vzpamatoval, uprchl. Utíkal jsem za ním, ale ztratil se mi ve tmě. Vrátil jsem se k příteli a tu jsem poznal, že je mrtev. Proto jsem pospíšil oznámit všem ve hradě tuto smutnou zvěst. «

Za jeho řeči pokyvoval kníže Boleslav vážně hlavou, zatím co kníže Václav s nedůvěrou pátral v tváři Čestově. Ten však drze hleděl knížeti do očí a pevným hlasem dokončil své obviňování.

Kovář učinil prudký pohyb směrem k mluvícímu. Byl však vojiny zadržen. Pak vybuchl rozhořčeně: » Lžeš, v hrdlo lžeš a Bůh mi svědek, že jsem bez viny. «

Tu přistoupil Hněvsa a žádal o dovození, aby směl mluvit. Když mu kníže pokynul, řekl: » Byl jsem u toho a na vlastní uši jsem slyšel, jak Střezislav urážel Čestu svými slovy. Odkud pramenilo jeho nepřátelství k tomuto vojínovi, nevím. Ale dovol, kníže jasný, i vy, moudří županové a starší lidu, bych z vlastní zkušenosti potvrdil, že je kovář muž záštíplný a zlý, neboť i mne před časem bez příčiny napadl nepřátelskými slovy. «

Pokračování na str. 5

**When you have questions
about investing...
see the
Banking Professionals.**

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Cicero, Illinois 60650 6001 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60650

Phone 654-2000

DEPOSITORS INSURE D LP 70 1 100 000

FDIC

První...

tovat' rýchlo na trhový systém. Lloyd používa slová ministra financí Klausa, ktorý sa vyslovil o 'pestovaní trhu' a poukazuje na názorové rozdiely medzi ministrom Klausom a prvým podpredsedom vlády, zodpovedným za ekonomickú politiku, dr. Komárkom. Zdrojom diferencií je medzi nimi rýchlost' a poradie zmien. Lloyd tiež poznamenáva, že všetci ministri zdieľajú názor, že Československá federatívna republika sa nesmie stať príliš závislá na západnej pomoci, čo znamená, že západní investori budú musieť ešte čakať. Vládnu vraj obavy, že vývoz zisku by príliš zatiažil valutové rezervy Československa a že preto budú mať prednosť tí západní záujemci, ktorí sa chystajú exportovať československé výrobky.

Podľa korešpondenta novin Finančial Times, zástupcovia Medzinárodného peňažného fondu, ktorú prichádzajú na návštevu do Československa budú brať do úvahy prvý finančný rozpočet, ktorý zakrátko predloží minister Klaus federálnemu zhromaždeniu. Očakáva sa, že to bude prísne deflačný rozpočet zameraný na radikálne zníženie vojenských výdavkov a rozpočtu ministerstva vnútra ale tiež na zníženie potravinových a podnikových subvencií. Podľa britského novinára, jedným z dôvodov odkladu nového zákona o štátnych podnikoch boli vládne nezhody o tom, koľko štátnych podnikov má zostať pod štátnou kontrolou. Pre mnohých západných záujemcov je tiež sklamaním odklad schválenia zákona o zahraničnom obchode na základe ktorého budú mať československé podniky obchodovať priamo so zahraničnými firmami. Neistota tiež visí nad založením Úradu pre štátne podniky a zosúkromňovanie, lebo vláda sa nemože dohodnúť o tom, kto bude mať právomoc nad touto novou organizáciou. Rozhoduje sa medzi parlamentom, ministerstvom financií a jednotlivými ministerstvami. Podľa Johna Lloyda, rozhodnutie je o to ťažšie, lebo existujú mnohé nejasnosti o tom, kto vlastní veľkú časť národných podnikov a iných majetkov. Bez presne definovaných vlastníckych zákonov, sa nemožu odpredať schopným a ochotným podnikateľom ani tie najmenšie podniky.

„Vy mi to nebudete veriť, ale ja se učím brát na pílu a žena to doma nechce poslouchat!“

předků. Jejich hlas – toť naše staleté zákony – kterých se chceme dále přidržovat a podle nich soudit zločiny. «

Opět zazněly kolem projevy souhlasu. Kníže Václav viděl, že jeho slova padla na neúrodnou půdu, že lid mu nerozumí, nechápe jeho dobrou snahu a proto mu tvář zesmutněla. Uvědomil si, že nezlomí najednou pouta starých zvyků, jako se mu nepodařilo doposud úplně vyhladit otroctví a jiné pohanské způsoby. Rozhodl se, že prozatím nebude odporovat županům a starším, ale sám se zachová podle svého nejlepšího zdání. Proto opět zahovořil:

»Nuže, rozhodli jste se soudit podle starých obyčejů a já na vás nechci víc naléhat. Já se rozhodnu podle hlasu svého svědomí a prosím, byste ani vy na mne nenaléhali. Vzdávám se účasti na tomto soudu. Necht' jej dokončí bratr Boleslav, já odejdu, abych nebyl spoluúčasten ortelu smrti, s nímž nesouhlasím.«

S překvapením naslouchalo shromáždění těmto slovům. Nežli však mohl někdo něco namítnout, odcházel již Václav, doprovázen svými nejbližšími přáteli.

Smutně se dívá Ptáče za odcházejícím, i kovář beznadějně svěsil hlavu, jen Hněvsa a Česta jeví škodolibou radost. Také kníže Boleslav je spokojen. Zasedl na místo bratrovo a právě se chystá promluvit opět k lidu, když se nad jeho hlavou zaklikatil ohnivý blesk, hned nato ohlušující hromobití překazilo jeho slova... V zápětí se spustil prudký liják. Z černých mraků se řinuly proudy vod na prchající lid, který se snažil rychle dosáhnout nejbližší přístřeší.

Jen četa zbrojnošů stála nehybně na svém místě kol knížecího stolce, na němž Boleslav urychleně před vyprázdněným prostranstvím pronáší rozsudek. Kovář má být oběšen.

Nato on i župané, kteří museli vytrvat do konce, povstali a doprovázení zbrojnoši, rychle pospíchají do hradu. Naposled odvádějí ubohého kováře. Do zítřka bude hlídán, na úsvitě se rozloučí se svou duší.

Tajemná noční výprava

Ptáče přiběhl do hradu všecek promoklý. Rychle se sebe shodil vlhký šat, převlékl se a pospíšil do kuchyně, aby se trochu ohřál.

Tam již hlaholily hlučné hlasy několika zbrojnošů. Vyprávěli kuchaři Perchtovi o průběhu soudu a přeli se mezi sebou, zda jednal správně kníže Václav či Boleslav.

Mstina měl hlavní slovo. Právě když Ptáče vstupoval, povídal k druhým: »Náš kníže má právo jednat podle svého mínění. Nechtěl-li kováře odsoudit k smrti, měl pravdu. Já také více věřím slovům Střezislava nežli nafoukanému Čestovi.«

Kdosi namítl: »Důvěra bez důkazů nestačí, aby byl rušen zákon.«

Jiný zbrojnoš pohrdavě zabručel: »To je řeč k vůli pouhému kováři. Kdyby byl vojínem, jako jsme my, litoval bych, že zhyne potupnou smrtí. Ale řemeslník? Zemře-li na lůžku nebo na šibenici, obojí je ze dřeva!«

Pokračování příští čtvrtěk

Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou nedělu v 9 hodin ráno na WCEV 1450

» Nic zlého jsem mu neučinil, « hájil se obviněný. Tu povstal český kníže a jasným hlasem pronesl: » Těžké žaloby jsme slyšeli z úst těchto mužů. Vidím i já nutnost říci své mínění o tomto obviněném. Znam jej již řadu let a nikdy jsem na něj neslyšel stížnosti. Žil spravedlivě a pracoval poctivě. Říká, že je nevinen, a já bych tomu věřil. Uderil-li, jsa napaden, bylo jeho povinností se bránit. Suďte ho spravedlivě, to znamená mírně. Co soudíte, vy župané a starší z lidu? «

Po krátké společné poradě povstal nejstarší ze stařešinů, bělovlasý kmet.

» Tys mnohým z duše promluvil, kníže náš! Znám Střezislava jako křesťana opravdového a muže bez úhony. Dovedností ve své práci byl proslulý a nikomu doposud neublížil. Avšak staleté zákony otců našich praví: „Smrt za smrt!“ Kovář zabil a není svědků, kteří by potvrdili jeho slova, že byl napaden. Je však svědek, který tvrdí, že Střezislav uderil první. «

Mluvčího přerušil kníže Boleslav: » A svědectví Hněvsy, kterého si vážím jako přítele, sluší také brát v úvahu. Ono dotvrzuje, že tento kovář choval ve svém srdci tajnou zášť k mužům mého knížetství. Proč, to nevíme, ale na tom nyní nezáleží. Hlavní vina je dosvědčena, proto já, kníže všech Pšovánů, žádám, by byla pomstěna smrt mého poddaného smrtí kovářovou. «

» Česta lže, lže! « zoufale vykřikl kovář.

» Hle, znovu mne uráží, « rozhněvaně se hájil mladík. Pak opět promluvil jeden z županů.

» Kníže Boleslav právem žádá, aby byla odčiněna vina, spáchaná zde na zbrojnoši jeho družiny. Jménem županů a starších lidu navrhuji pro vinníka smrt oběšením. «

» Souhlasíme, « zaznělo několik hlasů.

Ptáče, který stál mezi lidem, zatínal pěstě. Věřil pevně, že kovář mluvil pravdu a Česta lhal; nejraději by se na drzého lotříka vrhl a před tváří všech jej udeřil do nestoudného obličejce. Ale před ním stojí v pevné řadě hradní stráž a kováře tím přece nezachrání. » Co činit, co jen učinit? «

Vtom vidí, že se po slovech starce opět pozvedá vznešená, mohutná postava knížete Václava. Chvilí mlčí a zamýšleně patří kamsi přes hlavy davu, pak rozhodně pronáší:

» Byť by byl kovář Střezislav i vinen, neschvaluji odsouzení k smrti. Tvrdé zákony, které jsme zdědili po svých předcích, pocházejí z doby pohanské a nejsou hodny křesťanského lidu. Jako křesťanské kníže poznávám, že není správné napravovat násilím násilím, zlé zlým a mstít oko za oko, zub za zub. Budiž vinník jinak potrestán, necht' je však ponechán na živu, aby měl sdostatek času litovat svého skutku a dobrovolně činit pokání. «

Po těchto slovech nastal kolem veliký hluk. Ptáče, kterému během této řeči padala tíha starostí z duše, slyšel kolem sebe výkřiky údivu a vzájemnou hádku lidí, posuzujících tato slova. Viděl, že i kol knížecího stolce vážné postavy starců prudce povstávají, šermují rukama a vzájemně se překřikují. Posléze se ozval pronikavý hlas trouby, kterým bylo dáno znamení k tichu. Tu povstal mladý kníže Pšovánů, jeho zachmuřený zrak hořel hněvivým svítem a líce mu plály ruměncem rozhorlení.

» Můj bratře miléný a kníže český! « oslovil Václava rozhodným hlasem zřetelně znějícím po celém prostranství, » tys promluvil a tvá slova překvapila všechny lid. Od věků tomu tak bylo, že vladař zákony své země hájí a udržuje, nikoliv boří, co stavěla moudrost dávných otců. Nediv se a promiň mně i svému lidu, že jsme zůstali ohromeni tvým návrhem. «

Odmlčel se a toho použil Václav, aby ihned odpovéděl: » Miluji zemi, kterou jsem zdědil, a vždy chci povznášet svůj lid, by krácel výš a výše za vším, co je dobré a ušlechtilé v lidství. Vy však toho nechápete. Domníváte se, že chci ničit zákony našich předků, já však je chci jen zdokonalit, vždyť nelze stále trvat ve starých omylech jen proto, že nám je odkázali otcové. Když jsem byl malý, oblékali mě v dětskou košilku, když jsem vyrostl v muže, oblékl jsem jiný šat. Tak věřím, že se i národ musí poznenáhlu svlékat z dětské košilky svých začátků a vyrůstaje duchovně musí krýt své údy důstojnějším oděvem nových zákonů. «

Avšak zdálo se, že kníže mluví k hluchým. První z vážných kmetů opět odpovéděl: » Víme, že náš kníže je velmi vzdělaný a učeností předčí mnohé panovníky cizích zemí. Víme, že dobře smýšlí se svým lidem. On vládne, my radíme, lid poslouchá. Ale zdá se nám, že se i knížeti sluší poslouchat – a to hlasů našich

Způsobů užívání českého jazyka všimají si dnes i noviny v Čechách. Již od příchodu "osmašedesátníků" nemohli jsme se nepovšimnout jejich češtiny. Jisté že vznikají stále nová slova, jazyk je ve vývoji a hlavně je užíván lidmi, t.j. těmi, kteří neznají klasickou českou literaturu. Na ní je založen nejen český jazyk, ale jazyk každého kulturního národa na světě. Angličtina má svého Shakespeara a od něho řadu druhých, kteří kráčeli v jeho šlépějích. Na štěstí pro anglosaský svět, nebyli nikdy v područí jako náš národ. Málokde se více uplatnila poučka Leninova (prosím za prominutí), že zvyky panující třídy stávají se zákony a morálkou národa.

Společenská třída, která se shodou okolností dostala u nás k moci pod hesly falešného humanismu, přecházejícího do socialismu a toho pak vyústujícího v komunismus, je toho dokladem. Lidé nízké inteligence měli potíže se "Z" a "S", s "Y" a "I" a podobně. Neměli vzdělání, které by jim ukázalo, že cizí slova mají svůj původ, který je nutno respektovat, neboť jinak by se stala z jazyka fraška: "team" a "tým", ačkoliv četa, družstvo, mužstvo, jsou daleko lepšími výrazy. Proto ty snahy této panující třídy o zjednodušení jazyka, které vlastně zkomplikovaly náš jazyk.

Nechceme obviňovat naše filology (jazykozpytce). Neměli žádnou moc. Byli pod vládou bolševické byrokracie a o v tomto oboru rozhodovali aparátčnicki. Jejich rozhodnutí byla samozřejmě na výši jejich duševních schopností. Mohli bychom uvést stovky případů lidské hlouposti, ale tento úkol ponecháme lidem kvalifikovanějším. Jen se zmíníme o výstřelcích, které volají do nebe: "Džínský". To jsou modráky. Ačkoliv jsem pracoval v Americe jako dělník asi 12 let, měl jsem je na sobě jen jednou, když mi staří "mazáci", kteří byli v Americe asi o 3 měsíce déle, řekli, že je musím v dílně nosit. V Americe je však nosil jen podřadnější dělník. Obliba pro salónní "džínský" je znakem společenské a vkusové úchylnosti.

Noviny (S. S. z 2. dubna) přináší malou ukázkou, že se nejedná o všeobecný zjev, ale o zvyk a psychologii jedinců, kteří si libují v této jazykové perversi, zřejmě z důvodů nedostatku vzdělání. Ve zprávě "Prohraný tenis" (!), což samo o sobě odporuje požadavku v novinářství, aby nadpis článku vyjadřoval obsah článku, vyskytují se slova jako "víkend", "tým", a "daviscupové utkání" (místo utkání v Davis Cupu - tedy místo utkání v kotrmelcích, kotrmelcované utkání). Článek sám o sobě má pouze 36 slov.

V jiném článku na téže straně, a to je prosím první stránka novin, tedy důkaz, že je dělá asi nějaký švec, je článek "Nová služba pro Pražany a motoristy v ČR" (to bude asi prosím Česká republika!). Mluví se v něm o nové službě "ADOS", nebo-li Automobilový dispečink a odborné služby".

Jinde jsem četl, že v nové bance v Praze mají "telery". Tím je míněn ouřada u okénka banky či kempeličky. V angličtině slovo "teller" má téměř nevypočitatelné množství významů, měnících se dle umístění ve větě a v poměru ke smyslu. Proti češtině, angličtina je velice nepřesný jazyk. Málokdo asi ví, že čeština je po klasické řečtině nejdokonalejším jazykem světa, také jedním z jazyků nejtěžších, že nikdo ani z nás jej neovládá bez chyby. Bylo by nesprávné, aby spisovatelé pokazili tento jazyk? Hlavní viníci? Líbí se vám slova "hostesky"? "...domácí hostesky a budou všem rozdávat vaše dárky..." napsala jakási Mirka Spáčilová ve S. S. z 3. dubna, opět na úvodní stránce, pod názvem "Na krásné modré Vltavě". Oč se to pokouší tato osoba? Nezná výraz "hostitelka". Musí užívat anglického slova? Asi chce ukázat svoji "vzdělanost v angličtině, která je tam velkou módou, ale pro kterou asi nebude velkého použití. At' se učí německy a rusky. Po rozpadu SSSR bude tyto dva jazyky opravdu potřebovat; ne pro politickou kariéru, ale pro obchod.

Další perličky: "Paragliding", "horkovzdušný balón" (viděl někdo studenovzdušný balón?), "bez mýtu", "létající show", "para-ski", "...je záležitost nenová...", - převzato bez dovolení z časopisu "Letectví z kosmonautika".

Od příchodu t. zv. "osmašedesátníků" a jejich usazení se, bylo lze číst v jejich projevech hrůzné a zruďné výrazy v českém jazyku. Ne ovšem všichni, ale přec jen se jejich psaní stalo charakteristickým pro onu intelektuální díru, která se pohybuje našim národním životem a

zdá se, že zanedlouho již vymře. Důkazů je dost. Jen stačí srovnat české slovníky z doby předválečné a slovníky z doby bezprostředně poválečné, s jejich způsobem užívání českého jazyka a pak je konfrontovat se slovníky a pravidly pravopisu vydanými po roce 1983 (na př. Pravidla českého pravopisu vydanými v roce 1983 Československou akademií věd). Čeština "osmašedesátníků" naprosto před nimi neobstojí, ale je zřejmé, že se částečně udržuje v novinách. Doufáme, že jen do vymření obou.

Demonstrace proti nové dani v Londýně jsou na přetřesu v českém tisku. Hlavně nás zaujaly komentáře S. S. Ne snad délkou, ale kategoricky zaujatým postojem proti madam Thatcher, ministerské předsedkyni britské vlády. Nebudeme se na tomto místě zabývat hodnocením a rozborem, zda tato daň je správná či není. Skutečností zůstává, že tato daň byla přijata po řádné debatě britským parlamentem. Změna je v postihu daně. Dříve daň byla placena majitelem nemovitostí z výše hodnoty majetku, nyní bude vypočítán na základě množství osob žijících v tom či kterém domě (majetku).

Jako obyčejně levičákům, "demokratům" se nelíbí rozhodnutí parlamentu, kam byli zástupci lidu řádně a legálně zvoleni a tak se uchýlí k násilím na ulici. V demonstraci "ulice", "demonstrace" jsou zbytečné, neporušuje-li někdo principy této demokracie. V tomto případě nemůže být pochyb. Levičáci, správněji kolektivisté, vždy chtěli, chtějí a budou chtít, aby platil někdo druhý za jejich živočišné zábavy. Musí však přijít čas, kdy daně budou vyměřeny dle toho, co představují: Daně jsou poplatky za služby, které si jednotlivec sám nemůže opatřit pro organizační velikost přesahující jeho síly. Daně jsou poplatky za výdaje nutné na údržbu ulic, silnic, škol, služeb, ochrany všeho druhu a pod. Tato potřeba je nutná dle hlavy. Dochází však k paradoxu: Čím méně jedinec potřebuje tyto služby, tím více za ně platí a čím více je potřebuje, tím méně za ně platí. Demokracie tak dochází k dilema. Demokracie má totiž jednu z vlastností, se kterou se dříve nepočítalo a která jako Mr. Hyde stává se jejím příznakem: Může si odhlasovat co chce, jen když je většina k dispozici! I zdarma večeři! I to, že 1-1-5!

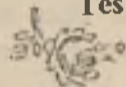
Aby lidé byli opět zvoleni do nejrůznějších funkcí, hlavně ovšem parlamentu, slibují voličům hory, doly. "...nemluvil a jenom řval, co nedal to sliboval, ale na svá bedra vzal, funkcí hromadu..." (v-w) Demokracie je hnána ad libitum ad absurdum (podle libosti k nesmyslnosti). Nakonec si většina uzákoní, že 10 procent lidí musí pracovat a živit těch 90 procent, kteří si odhlasovali tento nový, eventuelně i ústavní zákon, neboť na něj mají kvalifikovanou většinu. Toto je ovšem látka, na jejíž vysvětlení a osvětlení nestačí ani dlouhý článek.

Krátký uzávěr a konec tohoto druhu "demokracie"? "Demokratické zavedení otroctví"! Cesta ven? Kdo nepracuje a nemá příjem nemůže mít vliv na vedení společnosti a státu a proto nemůže mít také volební právo! Drsné? Nedemokratické? Budoucnost, a ne daleká, ukáže. Mocné síly ve Spojených státech jsou v čele proudu této Niagary.

Pokračování na str. 8

Nový sklad keramiky z Československa je už vystaven v našem obchodě

Těšíme se na vaši návštěvu!

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KRÍŠTÁLOVÉHO SKLA. Pravé české GRANÁTY a Jablonecká BIŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšíváné BLUZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNIKY, vínéné ŠÁTKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ mák, kmín, trhané krupky, sušené hřibky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnky na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPRÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě. Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Čermák Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;

v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Čermák Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

(ANEK BUDOUCÍ STAROSTI ZAHRANIČNÍCH INVESTORŮ)

Vrat'me se ještě k Havlově cestě po Spojených státech. Československého presidenta provázeli přední ekonomičtí odborníci, a to, - jak píše New York Times, - ani ne tak proto, aby jednali přímo se zástupci obchodu, kteří zůstávají, pokud jde o konkrétní investice do Československa, pořád ještě skeptičtí, nýbrž spíše z toho důvodu, aby vytvořili síť finančních poradců a bankéřů s cílem podpořit zahraniční investice dlouhodobě. Hlavní architekti tohoto projektu byli Vladimír Dlouhý z plánovacího úřadu a ministr financí Václav Klaus, kteří se sešli s předními americkými finančníky. Aby jim vysvětlili, že by Československo upřednostnilo - před zahraničními půjčkami, které by sice mohly posloužit k modernizaci hospodářství, - avšak zatížily by československé hospodářství břemenem zahraničních dluhů - aktivní spolupráci ve formě poboček západních podniků v Československu. Pobídkou by k tomu měl být fakt, že jsou u nás k dispozici kvalifikovaní dělníci za relativně nízké mzdy. Zájem projeví ovšem zatím, - jak vyplývá z listu New York Times, hlavně velké koncerny, - konkrétně například o Škodovku, - zatímco menší podniky se chovají zdrženlivě. To nepřekvapuje, - o zákonných předpokladech, které by zahraničním firmám měly umožnit podnikání v Československu, se totiž v Praze doposud jen teoretizuje, - schváleno není téměř nic. Deník Christian Science Monitor v této souvislosti podotýká, že se uvnitř československé vlády vede očividně spor o to, jak dalece by se mělo při ucházení se o zahraniční kapitál a vůbec při tzv. "zesoukromňování" vlastně jít, - a identifikuje i v této otázce, - aby se tak řeklo - "dva tábory". Jeden kolem Waltera Komárka, zastánce sice decentralizovaného, - avšak přece jen převažujícího státního sektoru, - a další kolem Václava Klause, který je stoupencem rozsáhlejší privatisace. Že jsou s tím v Československu potíže, - a to i psychologické, přiznává ve zmíněném článku jeden z Klausových poradců: slovo "zesoukromění" je po čtyřiceti letech indoktrinace v Československu často strašákem, - lidé si představují, že se například továrna dostane do rukou jedné jediné osoby, - jakéhosi kapitalistického vydřiducha.

Dodejme, že takových "psychologických překážek" by se v Československu dala vystopovat celá řada, - a to kupodivu i na vysoké úrovni: československý ministr zahraničního obchodu Barčák, který Václava Havla rovněž provázal po severoamerickém kontinentě, sliboval eventuálním americkým partnerům například ty "nejvýhodnější" investiční podmínky. A odůvodňoval tato slova, předem diskriminující ostatní eventuální partnery ze Západu tím, že se prý Československo obává, že by se mohlo dostat ekonomicky příliš do vleku svých německých sousedů, - zvláště poté, až se oba německé státy, - v současné době v obchodu s Československem po SSSR na druhém a na třetím místě - sjednotí. Rita Klímová, nová československá vyslankyně ve Spojených státech, se vyjádřila ve Washingtonu ještě otevřeněji. Rekla doslova, aby Spojené státy pomohly Československu "odvrátit ekonomickou a jazykovou germanisaci". Dodala, že nikoli snad germanisaci zamýšlenou, nýbrž způsobenou eventuálně spontánním fungováním tržního mechanismu. - Podle slov Rity Klímové by zreformované československé hospodářství chtělo s německou ekonomikou soutěžit, což by prý nemohlo, kdyby bylo zcela závislé na německém investičním kapitálu. Takže nejlepším řešením by byl - uzavřela Rita Klímová - příliv investic z Ameriky. - Netroufám si posoudit, proč má být v dnešní době propojených světových koncernů příliv investic ze vzdálenějších zámorí výhodnější než jejich příliv z bezprostředního sousedství. Selský rozum mi ale říká, že každý investor, ať takový nebo makový, zachází s investicemi opatrně a nejraději je dá tam, kde to přece jen trochu zná a může na své peníze snadno dohlédnout. V případě západního Německa je tahle zásada ještě umocněna vlastním zájmem na tom, aby byly v Československu preferovány investice do oblasti, která je pro nás vůbec ta nejzákladnější: do životního prostředí. - Vždyť komíny hnědouhelných elektráren v severních Čechách páchnou nejen do nebes, - ale taky zcela konkrétně do severního Bavorska. Investora za mořem naproti tomu zatížení životního prostředí v Československu, způsobené zastaralými průmyslovými provozy, přímo nepálí, - a je otázka, zda by dal přednost ultruismu před ziskem. A když už jsme u těch obav z budoucnosti a z toho, kdo se ocitne v čím stínu: v západním Německu se například odborníci obávají, že postavit východoněmeckou ekonomiku alespoň trochu na nohy zabere západoněmeckému hospodářství tolik času a energie, - že mu mezitím v mezinárodním měřítku "ujede vlak". A že se jednou, - až bude tenhle sjednocovací šok překonán, - probudí v postavení hospodářského přívěsku Francie a Anglie.

Pomozte nám rozšířit okruh předplatitelů!

Z Příčova u Sedlčan sem došla zpráva, že ze 150 obyvatel je tam jenom 23 komunistů, kteří done dávna spravovali tuto obec a to se pochopitelně většině nelíbilo. Proto se rozhodli, že to dále trpět nebudou a pod záštitou Občanského fóra se dohodli na spravedlivějším složení zastupitelského orgánu obce. V občanském výboru je 15 osob, z toho 12 nestraníků a 3 komunisté a ten od 1. července přejímá funkci tak zvaného národního výboru. Bude-li také ten vydávati t. zv. vysvědčení národní spolehlivosti jak to zavedli po válce komunisté není vyloučeno, že těm kteří v něm zatím zůstávají může být odepřeno a v důsledku toho by byli donuceni, aby resignovali. Jejich

dosavadní činnosti nebyla většina nijak nadšena. Podle zprávy sedlčanských novin zůstávají poněkud izolováni ale daří se jim zatím dobře díky prebendám a výsadám a snaží se udržeti si svá postavení. Za tím účelem vyvíjejí rozvratnou činnost, která otravuje ovzduší a spolupráci. Nestyděli se dokonce pokračovati ve správě obce jak byli tomu zvyklí a tomu tedy byla učiněna přítrž. K tomu nakonec přispěl jeden funkcionář KSC, který na poradě, která tomu předcházela prohlásil "Zatímco si Havel seděl v base, tak my straníci jsme tvrdě pracovali abyste se všichni měli dobře." Počet hlasů v nadcházejících volbách snadno spočítají. Nejen v Příčovech, ale na venkově vůbec.

Z DENÍKU KOMENTÁTORA

Duben 1990

Jaroslav Moudrý

Ustavení Evropského Společenství de jure i de facto je za dveřmi. Rozpisovati se o této problematice není fyzicky možné. Dostávám po léta jejich zprávy a ty jsou obsahově i množstvím tak obsáhlé, že prostudovat je do všech podrobností byla by práce pro desítky lidí. Dnes si dovoluji jen krátký komentář. Krátce a prostě: V roce 1992 přestanou existovat jakékoliv hranice mezi členskými státy ES. Hlavním požadavkem bude právo stěhovat se za prací. Velmi logická věc známá opravdovým národohospodářům již od dob před Adamem Smithem. Toto právo stěhovati se za prací bylo normálním stavem před první světovou válkou. Proto ten úžasný pokrok i když v pohledu nazad nezdá se nám ten obrázek tak růžový.

Pochybují, že náš národ, lépe ČSR, dostane se tak rychle do této organizace, jak bychom si všichni přáli. Ale řekněme, že se v dohledné době stane členem. Nebude-li schopen překonat svůj dnešní stav hospodářský, to jest, nevytvoří-li pracovní příležitost pro své lidi a zůstane-li vše v takovém stavu v jakém se podnikání a výroba nachází dnes, pak se naše země vylidní. Náš národ potřebuje organizátory vši lidské činnosti. Můj otec říkával, když mně dával lekce: "Nepotřebuju odborníka, neboť ho dostanu za dvě stoky na týden. Ale přiveď mi organizátora a já mu dám plat ve zlatě dle jeho váhy."

Myšlenka sjednocené Evropy, hlavně ve formě odstranění cel či jejich podstatného snížení, byla vedoucí myšlenkou našich národohospodářů začátkem hospodářské krise hned po jejím vypuknutí v roce 1929. Hradní politika se na ni mračila. V té době nebylo ministerstvo zahraničního obchodu. Pokud se jednalo o nějaké jednostranné či mnohostranné obchodní smlouvy s cizími státy, vše bylo projednáváno ministerstvem zahraničních záležitostí. To byla dobrá ústředna pro finanční styky. Proto se stal Beneš druhým nejbohatším člověkem v ČSR. Po válce jeho příkladu následoval jeden pán ze Slovenska, který si také uložil značný bakšiš v bezpečných bankách. Bud'me proto pozorní. Je mezi námi mnoho lidí, kteří si již dnes vyhlídli chutné místečko na těle národa.

Pokračování ve čtvrtku

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.

Data odletů: 10. a 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.

Pobytí je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.

Do Frankfurtu za snížené ceny:

Do 2. května jen 399.00 dol. okružní cesta

Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.

Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.

Cesta musí být rezervována a zaplácena do 28. února 1990.

Do Vídně, okružní letenky:

od 1. do 31. března 529.00 dol., od 1. do 30. dubna 569.00 dol.

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333